

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **P. F.**, zast. advokátem JUDr. Jiřím Běleckým, se sídlem v Rakovníku, Vysoká 267/1, proti žalovanému: **Policie České republiky, Správa Středočeského kraje**, se sídlem Praha 5 – Zbraslav, ul. Na Baních č. 1304, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. února 2005, č. j. 9 Ca 87/2003 – 30,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce jako stěžovatel včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 2. 2003, č. j. 303/2003, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí ředitele Policie ČR Okresního ředitelství Rakovník ve věcech služebního poměru č. 484 ze dne 18. 12. 2002, kterým byl žalobce podle § 106 odst. 1 písm. d) a § 108 odst. 3 zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie ČR (dále jen „zákon o služebním poměru“), dnem 18. 12. 2002 propuštěn ze služebního poměru pro porušení služebním přísahy, a to dnem doručení, a napadené rozhodnutí bylo tímto potvrzeno.

Ve shora označeném rozhodnutí žalovaného je popsán skutkový stav, jak vyplynul ze správního spisu, tedy že stěžovatel byl propuštěn ze služebního poměru příslušníka Policie ČR pro úmyslné porušení služební přísahy zvlášť závažným způsobem. Z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí plyne, že stěžovatel v době od 5. 5. 2002 do 7. 5. 2002 byl

v kontaktu s J. B., vedeným v pátrání, od kterého získal poznatky o údajném páchání majetkové a jiné trestné činnosti dalších osob na okrese R. J. B. svým vozidlem vozil v k. ú. R., zapůjčil mu své motorové vozidlo a dokonce mu zapůjčil pracovní uniformu příslušníka Policie ČR, ve které se J. B. prokazoval jako příslušník Policie ČR, útvaru organizovaného zločinu. Stěžovatel tedy v uniformě příslušníka Policie ČR nejenže svou přítomností napomáhal v pokusu páchání trestné činnosti J. B., ale jako příslušník Policie ČR neučinil žádná opatření těmto pokusům zabránit. Toto jednání hodnotil prvostupňový orgán jako porušení služební přísahy podle § 6 odst. 2 zákona o služebním poměru neukázněným jednáním stěžovatele v době od 5. 5. 2002 do 7. 5. 2002, kdy ač řádně poučen nadřízeným na poradách oddělení o povinnosti zjišťovat poznatky k trestné činnosti a pátrání po osobách a věcech, které byly formulovány ve stálých úkolech pro policisty OOP Rakovník, neučinil žádná opatření zabránit pokusům k páchání trestné činnosti J. B. ani získané poznatky nikomu neoznámil.

Žalovaný k hlavní odvolací námitce o nedodržení dvouměsíční lhůty k rozhodnutí o propuštění uvedl, že pro počátek běhu lhůty podle § 106 odst. 3 zákona o služebním poměru nestačí pouhé podezření ze skutku zakládajícího důvod k propuštění ze služebního poměru nebo získání nespolehlivé zprávy, nýbrž musí jít o jistotu. Žalovaný za užití gramatického výkladu porovnal termíny „zjistil“ a „dověděl se“ používané v zákonu o služebním poměru a setrval na pojetí počátku běhu lhůty v tom smyslu, jak jej aplikoval prvostupňový orgán, tedy že nemohl nabýt jistoty ze sdělení Inspekce ministra vnitra pod č. j. IN-95/10-TR-2002, o tom, že dne 11. 9. 2002 předala Okresnímu státnímu zastupitelství pro Prahu-východ spisový materiál s návrhem na postup podle § 160 tr. řádu pro důvodné podezření ze spáchání trestného činu podle § 8 k § 250 odst. 2 a § 158 odst. 1 tr. zákona. Uvedené vyrozumění bylo řediteli PČR OŘ Rakovník doručeno dne 13. 9. 2002 a jedná se o jeden list. Jinou informací než tu o postoupení spisového materiálu neobsahuje. Z tohoto sdělení nemohly být služebnímu funkcionáři známy důvody, které ho později vedly k rozhodnutí o propuštění stěžovatele ze služebního poměru. Ředitel PČR OŘ Rakovník důvod propuštění stěžovatele ze služebního poměru zjistil až následně po obdržení usnesení státního zástupce okresního státního zastupitelství pro Prahu-východ, který rozhodl dne 2. 12. 2002 zahájit trestní stíhání proti stěžovateli. Toto usnesení bylo doručeno řediteli PČR OŘ Rakovník dne 3. 12. 2002. Poté rozhodl ředitel OŘ PČR Rakovník o soustředění možného dostupného materiálu týkajícího se jednání stěžovatele, materiál byl soustředěn dne 6. 12. 2002 a téhož dne byl závěr o zjištění důvodu propuštění zjištěn. Ze soustředěného spisového materiálu též vyplývá, že šetření ve věci probíhalo ještě dne 10. 9. 2002 a dne 23. 9. 2002; z úředního záznamu zpracovaného se stěžovatelem dne 10. 9. 2002 vyplývá, že uvedený záznam ředitel PČR OŘ Rakovník obdržel z Inspekce ministra vnitra až dne 6. 12. 2002. Žalovaný tedy považuje lhůtu ve smyslu § 106 odst. 3 zákona o služebním poměru za zachovanou.

Ze správního spisu vyplývají tyto chronologické skutečnosti: na č. l. 56 správního spisu je založeno vyrozumění Inspekce ministra vnitra č. j. IN-95/10-TR-2002 ze dne 11. 9. 2002 o tom, že vůči podezřelému stěžovateli z trestných činů podvodu dle § 8 odst. 1 k § 250 odst. 2 tr. zákona a zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 odst. 1 písm. c) tr. zákona byl postoupen na Okresní státní zastupitelství Praha – východ spisový materiál s návrhem na postup dle § 160 odst. 1 tr. řádu za jednání, kterého se měl dopustit dne 6. 5. 2002 a 7. 5. 2002. Tento přípis nemá příloh ani není doprovázen spisem a byl OŘ PČR Rakovník byl doručen dne 13. 9. 2002.

Dne 26. 9. 2002 rozhodl ředitel OŘ PČR Rakovník podle § 27 odst. 1, 2 zákona o služebním poměru, o dočasném zproštění výkonu služby stěžovatele dnem 27. září 2002 a o tom, že dle § 27 odst. 3 téhož zákona náleží stěžovateli ode dne zproštění 50% služebního příjmu, nejméně však ve výši minimální mzdy stanovené zvláštními předpisy. V odůvodnění je citován obsah vyrozumění Inspekce ministra vnitra ze dne 11. 9. 2002 a skutkový popis trestné činnosti stěžovatele a J. B. ze dne 5. 5. 2002 (podvodné vylákání napodobeniny zbraně) a 6. 5. 2002 (pokus krádeže osobního vozidla a zneužití uniformy příslušníka PČR). Předkládací zprávou ze dne 6. 12. 2002 byl na základě uloženého úkolu ze dne 3. 12. 2002 postoupen soustředěný spisový materiál řediteli OŘ PČR Rakovník, doručeno 12. 12. 2002.

Žalobě, kterou stěžovatel proti rozhodnutí žalovaného i správního orgánu I. stupně uplatnil, Městský soud v Praze nevyhověl a zamítl ji. Vyšel přitom z obsahu správního spisu, který byl k dispozici a uzavřel, že námitka o nezákonnosti napadeného rozhodnutí z nedodržení zákonné dvouměsíční lhůty je neopodstatněná. Soud měl zato, že okamžikem zjištění důvodu propuštění policisty ze služebního poměru je nutno rozumět okamžik, kdy služební funkcionář získal informaci o uvedeném jednání či opomenutí policisty, tedy okamžik jeho vědomosti o skutkových okolnostech v takovém rozsahu, který umožní i jejich předběžné právní zhodnocení. Soud tedy přisvědčil žalovanému, že z vyrozumění Inspekce ministra vnitra nemohl služební funkcionář získat žádnou konkrétní informaci o jednání stěžovatele než tu, že spisový materiál je postoupen Okresnímu státnímu zastupitelství Praha – východ. Je tedy vyloučen začátek běhu dvouměsíční lhůty ve smyslu § 106 odst. 3 zákona o služebním poměru dnem doručení OŘ PČR Rakovník 13. 9. 2002. Toto vyrozumění Inspekce ministra vnitra se stalo jedním z podkladů pro rozhodnutí služebního funkcionáře o dočasném zproštění stěžovatele výkonu služby ze dne 26. 9. 2002. Ani informace, jež služební funkcionář o stěžovateli získal z návrhu na realizaci majetkové trestné činnosti spáchané J. B. ze dne 11. 7. 2002, neumožňovaly služebnímu funkcionáři bez dalšího zodpovědně přistoupit k zahájení řízení o propuštění stěžovatele ze služebního poměru. Dostatečně věrohodné a určité informace o skutkových okolnostech jednání stěžovatele služební funkcionář získal až se soustředěného spisového materiálu předloženého dne 6. 12. 2002. Teprve tyto informace vedly k představě o tom, jakým způsobem se stěžovatel podílel na trestné činnosti páchané J. B. a jak porušil své povinnosti policisty, a kvalifikaci jednání porušující služební přísahu zvlášť závažným způsobem. Soud shledal jako podstatnou skutečnost, že jednání stěžovatele, ve kterém služební funkcionář shledal porušení služební přísahy zvlášť závažným způsobem a které bylo důvodem pro rozhodnutí o propuštění stěžovatele ze služebního poměru příslušníka policie, není totožné s jednáním, pro něž byl stěžovatel rozhodnutím ze dne 26. 9. 2002 dočasně zproštěn výkonu služby. I z toho je patrné, že relevantní informace pro rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru příslušníka policie získal služební funkcionář až ze soustředěného spisového materiálu. Lhůta tedy byla při rozhodování žalovaným zachována.

V kasační stížnosti se stěžovatel dovolává nezákonnosti napadeného rozsudku ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), spočívající v nedodržení lhůty stanovené v § 106 odst. 3 zákona o služebním poměru, tzn. lhůta, v níž může být rozhodnuto o propuštění ze služebního poměru v § 106 odst. 1 písm. d) téhož zákona. Městský soud v Praze považoval lhůtu za dodržanou s tím, že v daném případě se služební funkcionář dostatečně věrohodné a určité informace o skutkových okolnostech jednání stěžovatele dověděl až dne 6. 12. 2002, tedy v den, kdy mu byl předložen s předkládací zprávou příslušný soustředěný spisový materiál. Dle názoru stěžovatele však lhůta pro jeho propuštění ze služebního poměru logicky začala plynout již 13. 9. 2002, tzn. v den, kdy bylo na OŘ PČR Rakovník doručeno vyrozumění Inspekce

ministra vnitra č. j. IN-95/10-TR-02 o tom, že dne 11. 9. 2002 byl na Okresní státní zastupitelství Praha-východ postoupen spisový materiál s návrhem na postup dle § 160 odst. 1 tr. řádu vůči stěžovateli pro podezření ze spáchání trestných činů podle § 250 odst. 2, resp. § 158 odst. 1 písm. c) tr. zákona. Tyto skutečnosti jednoznačně vyplývaly z rozhodnutí ředitele PČR OŘ Rakovník ze dne 26. 9. 2002, č. j. 413/2002, kterým byl stěžovatel dočasně zproštěn výkonu služby a ve kterém je výslovně uvedeno, kdy ředitel OŘ PČR Rakovník zjistil rozhodné skutečnosti – to se stalo právě dne 13. 9. 2002, přičemž v tomto rozhodnutí je již zcela detailně rozebíráno, čeho se stěžovatel měl konkrétně dopustit, jsou zde rozváděna šetření Služby kriminální policie OŘ PČR Rakovník s uvedením konkrétních dnů atd. Jestliže tedy rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru bylo vydáno až 18. 12. 2002, je zřejmé, že bylo vydáno až po uplynutí zákonné lhůty. Stěžovatel dodává, že obdobnou problematiku řeší mj. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2002, sp. zn. 5 A 141/2002, jehož závěry jsou aplikovatelné na tento případ. Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit Městskému soudu k dalšímu řízení.

Z vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti plyne jeho setrvalý názor na povahu vyrozumění Inspekce ministra vnitra, tedy že se nejednalo o listinu s takovou vypovídací hodnotou, na základě níž by bylo možné činit závěr o skutkovém jednání stěžovatele, tedy souhlasí s názorem Městského soudu v Praze. Žalovaný trvá na určení počátku běhu dvouměsíční lhůty dnem 6. 12. 2002, kdy prostudoval soustředěný spisový materiál a věrohodně zjistil skutečnosti zakládající důvod pro postup dle § 106 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru.

V souladu s ust. § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné /ust. § 103 odst. 1 písm. c) cit. zák./ nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné /ust. § 103 odst. 1 písm. d) cit. zák./, jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédne. Skutkovým základem pro rozhodnutí kasačního soudu se tedy mohly stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který vydal napadené rozhodnutí. Při svém rozhodování vycházel Nejvyšší správní soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ust. § 75 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze v mezích důvodu uplatněného ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

K tvrzené nezákonnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. konstatuje Nejvyšší správní soud, že tato spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikována nesprávná právní věta, popř. je sice aplikována správná právní věta, ale tato je nesprávně vyložena. Vztah mezi skutkovým zjištěním a právním posouzením lze charakterizovat tak, že jde o aplikaci právní normy na konkrétní případ nebo situaci.

Podle § 106 odst. 1 zákona o služebním poměru může být policista propuštěn ze služebního poměru, jestliže a) pro něj v důsledku snížení početních stavů policie, schváleného vládou České republiky, není zařazení, b) podle posudku lékařské komise dlouhodobě pozbyl ze zdravotních důvodů způsobilost vykonávat jakoukoliv funkci v policii, c) jestliže je podle závěrů služebního hodnocení nezpůsobilý vykonávat jakoukoliv funkci

v policii, d) porušil služební přísahu nebo služební povinnost zvláště závažným způsobem, e) byl pravomocně odsouzen pro trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Podle odst. 3 o propuštění z důvodů uvedených v odstavci 1 písm. c), d) a e) může být rozhodnuto pouze do dvou měsíců ode dne, kdy služební funkcionář důvod propuštění zjistil, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy tento důvod vznikl; v těchto lhůtách musí být rozhodnutí policistovi též doručeno. Jde-li o propuštění z důvodu uvedeného v odstavci 1 písm. c), nezapočítává se do lhůty dvou měsíců doba, po kterou je policista uznán dočasně neschopným služby pro nemoc nebo úraz.

Dle § 6 odst. 2 téhož zákona služební přísaha zní: „Slibuji, že budu čestným, statečným a ukázněným příslušníkem Policie České republiky. Své síly a schopnosti vynaložím ve prospěch společnosti tak, abych chránil práva občanů, veřejný pořádek a bezpečnost a ústavní zřízení České republiky, a to i s nasazením vlastního života. Při plnění svých služebních povinností se budu vždy řídit ústavou a zákony a v souladu s nimi i rozkazy a pokyny svých nadřízených. Tak přísahám.“.

V posuzované věci je jádrem sporu mezi účastníky určení počátku běhu subjektivní dvouměsíční lhůty, v rámci níž lze policistu propustit ze služebního poměru na základě důvodů alternativně uvedených v § 106 odst. 1 pod písmeny a) - e).

Pokud se stěžovatel odvolává na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2003, sp. zn. 5 A 141/2002 s tím, že jde o obdobný případ, pak soud připomíná, že v dané věci správní delikt byl zjištěn kontrolou kontrolní skupiny GRČ, který zjistila podezření z trestné činnosti a pracovník kontroly předal orgánům Policie ČR doklady a učinil detailní trestní oznámení s popisem skutku, jeho právním hodnocením a s uvedením seznamu celníků včetně žalobce, kteří měli postupovat v rozporu s celním zákonem. O takový případ však nešlo.

Podle zmiňovaného rozsudku je pro počátek běhu subjektivní dvouměsíční lhůty rozhodující okamžik, kdy se služební funkcionář obeznámil se skutkovými okolnostmi případu v takovém rozsahu, že je možné i předběžné právní hodnocení. Nemusí přitom jít o informaci zvláště kvalifikovanou, vázanou na jiné (např. disciplinární) řízení, informace má mít takovou míru určitosti a věrohodnosti, aby řízení o propuštění ze služebního poměru nebylo zahajováno na základě informací neověřených, nejasných či zřetelně nevěrohodných, aby služební funkcionář podezřelého policistu nevystavoval nepřiměřenému riziku nedůvodného řízení. Na těchto závěrech staví Nejvyšší správní soud i v tomto případě. V dané věci byl nejprve stěžovatel vyslechnut Inspekcí ministra vnitra dne 10. 9. 2002 ve věci, „vlastní trestné činnosti“. Vyrozumění o podezření z trestných činů podvodu a zneužívání pravomoci veřejného činitele obdrželo Okresní ředitelství PČR v Rakovníku dne 13. 9. 2002. Toto vyrozumění bylo tohoto obsahu: „Ve smyslu čl. 3 odst. 6 NMV č. 88/1999 o inspekční činnosti Vám sděluji, že dnešního dne byl na Okresní státní zastupitelství Praha-východ postoupen spisový materiál s návrhem na postup dle § 160 odst. 1 tr. řádu vůči stěžovateli, který je podezřelý z tr. činů podvodu dle § 8/1 k 250/2 tr. z. a zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158/1c tr. zákona, kterého se měl dopustit dne 06. 05. 2002 a 07. 05. 2002.“ Dne 26. 9. 2002 byl stěžovatel dočasně zproštěn výkonu služby. Dočasné zproštění výkonu služby bylo ukončeno dne 18. 12. 2002 a později bylo rozhodnutím ze dne 25. 2. 2003 zrušeno. Dne 18. 12. 2002 bylo rozhodnuto o propuštění ze služebního poměru. Toto rozhodnutí bylo potvrzeno v odvolacím řízení dne 24. 2. 2003.

Z celé koncepce úpravy řízení ve věcech služebního poměru je zřejmé, že v propadné lhůtě musí být učiněno toliko rozhodnutí služebního orgánu v I. stupni. Zůstává však otázkou, ke kterému dni vázat okamžik zjištění důvodu propuštění ve smyslu § 106 odst. 3 cit. zákona. V tomto případě rozhodně nelze za takový okamžik považovat vyrozumění od Inspekce MV, které s ohledem na jeho obsah uvedený shora, nedává prostor k tomu, aby takováto informace mohla být považována za zdroj zjištění. Z vyrozumění nevyplývají žádné důvody ani okolnosti, pro které by měl být stěžovatel podezřelý ze spáchání trestných činů. Podle § 27 služebního zákona stane-li se policista důvodně podezřelým, že porušil služební povinnost zvláště závažným způsobem nebo že se dopustil trestného činu, a jeho další ponechání ve výkonu služby by ohrožovalo důležitý zájem služby nebo průběh prošetřování jeho činu, může být rozhodnutím služebního funkcionáře dočasně zproštěn výkonu služby. Policista se důvodně podezřelým stal, jak o tom hovoří vyrozumění Inspekce MV. Byl tedy oprávněný postup, jímž byl stěžovatel dočasně zproštěn výkonu služby. Dočasné zproštění služby má pouze preventivní význam a je namístě tam, kde existuje podezření ze spáchání trestného činu. Kdyby byla jistota ohledně spáchaného trestného činu, pak by služební funkcionář neměl důvod volit formu dočasného zproštění, nýbrž by měl rozhodnout přímo o propuštění ze služebního poměru. Proto je správná úvaha, že služební funkcionář se dozvídá až z usnesení Okresního státního zastupitelství pro Prahu-východ ze dne 2. 12. 2002, že podezření ze spáchání trestného činu vyústilo do trestního stíhání a ze spisu, který se přikládá, má možnost zjistit popis skutku, kterého se měl stěžovatel dopustit a všechny okolnosti důvodné pro zahájení trestního stíhání. K postoupení celého spisu pak došlo dne 12. 12. 2002. Od tohoto okamžiku pak běží lhůta podle § 107 odst. 2 zákona č. 186/1992 Sb.

V tomto rozsahu tedy Nejvyšší správní soud nepřisvědčil námitce stěžovatele o porušení zákonnosti Městským soudem v Praze tím, že určil shodně se žalovaným počátek běhu prekluzivní lhůty, ale rozhodnutí Městského soudu v Praze shledal bezvadným.

Nejvyšší správní soud nezjistil naplnění důvodu kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., když naopak shledal, že Městský soud v Praze, nepochybil, jestliže žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Protože stěžovatel neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovanému Ministerstvu vnitra, které bylo v řízení úspěšné, náklady řízení nevznikly, respektive je neúčtovalo, a proto rozhodl soud o nákladech řízení, jak výše uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 18. května 2006

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu